

LES FULLES DOMINICALS

DLXVIII

Recordem que, fa anys, les autoritats prohibiren la publicació d'un setmanari dedicat exclusivament a la relació il·lustrada de les gestes criminals ocorregudes arreu del món.

Heus ací una mida sanitària d'un elevat valor. Una de les bases de l'educació es la persistència en els mètodes de vida. Hom, subjecte als ritmes d'una vida de cràpula, acabarà essent-ho. M'objectaran, i amb raó, que de famílies honorabilíssimes, ixen individus de moralitat completament oposada.

Nosaltres creiem en l'atavisme espiritual i el que és incontestable és que l'ambient forma l'educació moral de l'individu; volent significar singularment que l'ambient educador no és pas mania vegada aquell en el qual s'opera el desenvolupament natural de la persona.

Al què anàvem. La suspensió del setmanari al·ludit, fou deguda a l'observació d'un augment de la criminalitat en la població, puix es complia la norma de que la familiaritat amb el crim porta al crim.

Avui, com a norma sanitària (ja que no veiem la possibilitat d'extirpar l'arrel que ho motiva) on per convicció periodística i fent que no fos objecte de censura autoritària, haurien de disgregar-se de les noves que arriben d'arreu del món amenaçant seriosos conflictes, aquest fons utilitari, de negoci brut, d'afany d'obtenir prerrogatives materials que semblen ésser el moll del moviment polític mundial.

La gent (el poble té un sentit exquisit de la justícia, però no posseeix la fina percepció del discerniment no emocional) acostuma a veure en tofa ideologia un fons material que la subverteix i això és pernicios. Cal que reïxin clarament, en faç del públic, les culpes i que es concretin i es puntualitzin i que es sigui inexorable en la punició, però que no es doni pas obert a la difamació o a la calúmnia, puix el vulgus treu la conseqüència brutal de que la política és l'art de robar de la millor manera possible. I això no; puix en aquest aspecte encara hi ha classes.

Digui's clar i net que aquella guerra l'engendrà un afany de lucre; que aquell moviment revolucionari és fill d'una dèria de diner inconfessable; que aquell cartell electoral té un fons d'acomodació o prebendària; però salví's la idea de

que política és quelcom seriós, honest i necessari per a la salut del poble, puix damunt que es servirà a la realitat, es fortificarà l'ànsia de la perfecció derivada de la honestedat.

Per això avui s'hauria de fer una tria amb la Premsa, tal feren «El Cura, el Ama y la Sobrina» amb els llibres de la biblioteca de Don Quijote.

L'ALTRE

La tragèdia del Castell de Burriac

No us figureu que aquesta tragèdia si-gués motivada per un senyor feudal «de horea y cuchillo» que tenia esclavitzats els seus súbdits, o bé per una dama encantada que en les nits de lluna apareixia per damunt les parets esglaiant els camperols toca-tardans. No; res d'això. La tragèdia és més recent; és la d'un poeta que posà fi a la seva existència al cim del turó de Burriac.

Totes les runes dels castells feudals tenen quelcom de poesia; mes ens fóra difícil trobar-ne un altre que en tingués tanta com aquest de Burriac. Situat en un lloc alterós i aïllat, entre el mar i la muntanya; alegre i feréstec a la vegada i enmig de roques espadades, amb les grosses parets del vell castell en runes, Phome rarament el visita; en canvi, hi troben acolliment els rats-penats i les falsies.

Aquest lloc precisament, un home jove, un poeta, va escollir-lo per a venir-hi a a morir. ¿Qui era?

A Alcover, poble del camp de Tarragona, hi vivien molt migradament una família de pagesos. Tenien varis fills i el més gran, d'uns dotze anys, ajudava el seu pare en les feines del camp. Anava descalç, cobert el cap amb una barretina vermella. Les estones que tenia vagaroses, s'apartava dels companys seus que jugaven avallotadament i es posava en llocs apartats en un estat de meditació, com si estigués capficat. Influït pels llibres que arribaven a les seves mans, emmotllava amb fang la figura de Pallàs i altres significats anarquistes o bé escrivia provant de fer versos.

En parlar-li, hom veia en ell un temperament pessimista.

Per mitjà de Plàcid Vidal, que li havia proporcionat llibres d'autors catalans, féu coneixença amb uns joves aficionats a les lletres, que es reunien a Reus. Entre ells hi havia en Puig i Ferrer. L'aprenent de

poeta els entregà un manuscrit amb uns versos originals seus. La sorpresa entre els contertulians fou grossa. En aquell treball es descobria un temperament de poeta d'una gran força i originalitat. Els seus versos eren la seva pròpia vida, les seves angúnies, les seves emocions. La vida rústega del camp, amb totes les penalitats hi era plasmada amb una cruessa que esglaiava, deixant entreveure, tot i això, un gran amor per a totes les coses.

Hortensi Güell li recomanà que persistís sempre en el seu amor a la barretina i al mas, perquè al camp viuria més feliç que a la ciutat.

Ventura Balenyà va batejar l'escriptor pagès amb el nom de Poeta Salvatge, remarcant les diverses i justes aplicacions que es pot donar a la paraula salvatge.

Un dia el poeta tingué qüestions amb la família i va entregar un altre manuscrit a Plàcid Vidal. Aquells versos eren notes pessimistes, queixes d'esclavatge i fins d'haver nascut ell. Aquell llibre s'imprimí i després d'haver-lo llegit, Hortensi Güell mogué el cap amb condol i digué: —Animeu-lo, pobre xicot, o sinó està perdut.

Provà de fer vida de ciutat. Aquells carrers però, aquell neguit, aquell moviment, l'atabalaven, i s'entornà al camp; allà es trobava en el seu ambient.

En Puig i Ferrer marxà a França. El poeta s'engrescà i l'acompanyà. Al cap de poc temps es cansà de seguir món. Enyorava el seu camp. En Puig continuà l'excursió i el Poeta s'entornà cap a Catalunya. A Marsella acabà els pocs francs que portava i vingué a peu fins a Premià on es llogà en un mas com a jornalier.

Els amos li posaren afecte i aviat sigué l'home de confiança de la casa. En aquell mateix mas hi havia una serventa i més d'una vegada, quan el poeta es retirava a la seva cambra per a escriure o llegir, ella se li presentava silenciosament.

Ell li deia belles paraules i li explicava somnis que la noia esvania amb qualsevol expressió vulgar, demostrant se tant sols la dona llúgera i variable en sentiments i intencions. Als amos va desplaure'ls el comportament d'aquella minyona i el galant la veié anar-se'n resignat.

Però així que la serventa sigué tora, el poeta començà a fixar-se en una altra serventa de la casa més formosa que aquella però sense aire ni gràcia en el gest ni en el parlar.

El poeta es franquejà amb ella i anà apassionant-se en el bell concepte que la tenia; però sempre conservant-se prudent i reservat. Els amos li demostraren tanta confiança, que sortiren per uns dies de

**Si pretens desafiar
l'hivern cru que s'espera,
no hi ha més, has de comprar
un calçat Esteve Riera.**

**Sabateria d'Esteve Riera
A. Clavé, 15 : Granollers**